

Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de toekenning van communautaire financiële bijstand om de milieuprestaties van het vrachtvervoersysteem te verbeteren

(2002/C 126 E/12)

COM(2002) 54 def. — 2002/0038(COD)

(Door de Commissie ingediend op 4 februari 2002)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op de artikelen 71, lid 1, en 80, lid 2,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's,

Volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De Europese Raad die op 15 en 16 juni 2001 in Gothenburg is gehouden, heeft verklaard dat een verschuiving in het evenwicht tussen de vervoersmodaliteiten centraal staat in de strategie voor duurzame ontwikkeling.
- (2) Wanneer geen afdoende actie wordt ondernomen, zal het totale vrachtvervoer over de weg in Europa tot 2010 met ongeveer 50 % toenemen. Dit komt overeen met een groei van het internationale vrachtvervoer over de weg van ongeveer 12 miljard tkm per jaar.
- (3) In haar Witboek — het Europese vervoersbeleid tot het jaar 2010: tijd om te kiezen ⁽¹⁾ heeft de Commissie voorgesteld om maatregelen te treffen waardoor de vervoersmodaliteiten in 2010 weer hetzelfde marktaandeel zouden moeten hebben als in 1998. Dit vormt de voorbereiding op een verschuiving van het evenwicht vanaf 2010.
- (4) Er dient een programma te worden opgezet, hierna het „Marco Polo-programma” genoemd, om de milieuprestaties van het vrachtvervoersysteem in de Gemeenschap te verbeteren. Het programma moet ertoe bijdragen dat de verwachte totale toename van het internationale vrachtverkeer over de weg verschuift naar de korte vaart, het spoorvervoer en de binnenvaart.
- (5) Het Marco Polo-programma omvat drie soorten acties: 1) modal-shiftacties die tot doel hebben om onder de huidige marktomstandigheden zoveel mogelijk vracht van het wegvervoer over te hevelen naar de korte vaart, het spoorvervoer en de binnenvaart; 2) katalysatoracties die de wijze waarop het vrachtvervoer buiten de weg in de Gemeenschap wordt uitgevoerd, moeten wijzigen; 3) gemeenschappelijke leeracties die de kennis in de logistieke sector van het vrachtvervoer moeten verbeteren en geavanceerde samenwerkingsmethodes en -procedures op de vrachtvervoersmarkt moeten bevorderen.
- (6) Bij de acties moet het grondgebied van minstens twee landen betrokken zijn. Indien deze twee landen lidstaten zijn of andere landen die aan het programma deelnemen overeenkomstig de voorwaarden van de verordening, worden in het kader van het programma de te betalen kosten aan de deelnemende ondernemingen terugbetaald binnen de door de verordening gestelde grenzen.
- (7) Aanvragers moeten de mogelijkheid hebben projecten in te dienen die zo goed mogelijk inspelen op de huidige behoeften van de markt. Geschikte projecten mogen bijgevolg niet worden afgeremd door een al te stringente definitie van in aanmerking komende acties.
- (8) De resultaten van de katalysator- en gemeenschappelijke leeracties van het programma moeten in voldoende mate worden verspreid om navolging, publiciteit en transparantie te bewerkstelligen.
- (9) Tijdens de selectieprocedure van de projecten en gedurende de looptijd van het project moet ervoor worden gezorgd dat het geselecteerde project werkelijk bijdraagt tot het gemeenschappelijk vervoersbeleid en niet leidt tot onaanvaardbare concurrentievervalsing. Derhalve moet de Commissie de tenuitvoerlegging van deze verordening evalueren. Uiterlijk op 31 december 2006 moet zij een evaluatierapport voorleggen over de resultaten van het Marco Polo-programma, zonodig vergezeld van een voorstel tot wijziging van deze verordening.
- (10) Aangezien het doel van het voorgestelde programma niet in voldoende mate door de lidstaten kan worden verwezenlijkt en derhalve, vanwege de werkingssfeer van het programma, beter door de Gemeenschap kan worden verwezenlijkt, kan de Gemeenschap overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel van artikel 5 van het Verdrag maatregelen vaststellen. Overeenkomstig het in dat artikel neergelegde proportionaliteitsbeginsel gaat deze verordening niet verder dan wat nodig is om die doelstelling te bereiken.
- (11) Overeenkomstig artikel 2 van Besluit 1999/468/EG van de Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden ⁽²⁾ dienen maatregelen voor de uitvoering van deze verordening te worden vastgesteld volgens de raadgegingsprocedure van artikel 3 van dat besluit.

⁽¹⁾ COM(2001) 370 def.

⁽²⁾ PB L 184 van 17.7.1999, blz. 23.

- (12) In deze verordening is overeenkomstig punt 33 van het Interinstitutioneel Akkoord van 6 mei 1999 tussen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie over de begrotingsdiscipline en de verbetering van de begrotingsprocedure een financieel referentiebedrag voor de gehele looptijd van het programma opgenomen, zonder afbreuk te doen aan de bevoegdheden van de begrotingsautoriteit als omschreven in het Verdrag.
- (13) Om de financiering in het kader van deze verordening op de meest doelmatige en vlotte wijze te beheren, dient deze verordening zo spoedig mogelijk nadat zij is vastgesteld in werking te treden,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

HOOFDSTUK I

ONDERWERP, DEFINITIES EN WERKINGSFEER

Artikel 1

Onderwerp

1. Bij deze verordening wordt voor de periode van 1 januari 2003 tot en met 31 december 2010 één uniek instrument voor de financiering van acties om congestie op de wegen te verminderen en de milieuprestaties van het vervoerssysteem te verbeteren, ingesteld, hierna het „Marco Polo-programma” genoemd.

2. Het Marco Polo-programma draagt bij tot de handhaving van het aandeel van de verschillende vervoersmodaliteiten in het vrachtvervoer op het niveau van 1998. Om deze doelstelling te bereiken wordt steun verleend aan acties op het gebied van het vrachtvervoer, logistiek en andere relevante markten. Deze acties moeten ertoe bijdragen dat de milieu-effecten van het vrachtvervoer verminderen. Aan het eind van het programma moet een overheveling van de verwachte jaarlijkse totale toename van het internationale vrachtverkeer over de weg, gemeten in tonkilometers, naar de korte vaart, het spoorvervoer en de binnenvaart zijn bereikt. De uitvoering van het programma is erop gericht met de beschikbare middelen zo groot mogelijke milieuvoordelen te behalen.

Artikel 2

Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a) „actie”: elk project dat betrekking heeft op de logistieke markt, wordt uitgevoerd door ondernemingen en bijdraagt aan vermindering van de congestie in het vrachtvervoer over de weg en/of betere milieuprestaties van het vervoerssysteem;
- b) „modal-shiftactie”: elke actie waarbij rechtstreeks en onmiddellijk vracht wordt overgeheveld van het wegvervoer naar de korte vaart, het spoorvervoer of de binnenvaart, en die geen katalysatoractie is;

c) „katalysatoractie”: elke actie om structurele belemmeringen op de vrachtvervoersmarkt weg te nemen die voor de Gemeenschap van belang zijn en het efficiënte functioneren van de markten belemmeren, het concurrentievermogen van de korte vaart, het spoorvervoer of de binnenvaart belemmeren en/of de doelmatigheid van vervoersketens die gebruik maken van deze modaliteiten belemmeren; in deze definitie wordt verstaan onder „structurele belemmering op de vervoersmarkt” elke niet wettelijk vastgelegde, feitelijke en niet slechts tijdelijke belemmering voor de juiste werking van de vrachtvervoersketen;

d) „gemeenschappelijke leeractie”: elke actie die tot doel heeft de samenwerking te verbeteren om werkmethode en procedures in de vrachtvervoersketen te optimaliseren, rekening houdend met de logistieke eisen;

e) „begeleidende maatregel”: elke maatregel die tot doel heeft lopende of toekomstige acties voor te bereiden of te ondersteunen, bijvoorbeeld verspreidingsactiviteiten en monitoring en evaluatie van projecten en het verzamelen en analyseren van statistische gegevens. EUROSTAT-maatregelen die gericht zijn op de commercialisering van producten, processen of diensten, marketingactiviteiten en verkoopbevordering zijn geen „begeleidende maatregelen”.

f) „consortium”: elke formele of informele regeling waaronder ten minste twee ondernemingen samen een actie uitvoeren en de risico's daarvan dragen;

g) „onderneming”: elke entiteit die zich bezighoudt met een economische activiteit, ongeacht de rechtsvorm van de entiteit en de wijze waarop zij wordt gefinancierd;

h) „bijkomend”: nodig om de doelstellingen van „modal-shiftacties” en „katalysatoracties” te bereiken, maar hieraan onderschikt.

Artikel 3

Werkingsfeer

1. Deze verordening is van toepassing op modal-shiftacties, katalysatoracties en gemeenschappelijke leeracties;

a) die zich uitstrekken over het grondgebied van ten minste twee lidstaten;

b) die zich uitstrekken over het grondgebied van ten minste één lidstaat en het grondgebied van een derde land dat aan de Gemeenschap grenst.

2. Wanneer een actie zich uitstrekt tot het grondgebied van een derde land, worden kosten welke op het grondgebied van dat land ontstaan niet door het programma gedekt, behalve in de in de leden 3 en 4 van dit artikel vermelde omstandigheden.

3. Het onderhavige programma staat open voor deelname door Midden- en Oost-Europese landen die toetredingskandidaat zijn. Voor de deelname gelden de in de associatieovereenkomsten met deze landen gestelde voorwaarden alsmede de regels die zijn vastgelegd in het besluit van de Associatierraad voor ieder betrokken land.

4. Het onderhavig programma staat ook open voor deelname door lidstaten van de EVA en de EER alsmede voor Cyprus, Malta en Turkije op basis van aanvullende kredieten en overeenkomstig de met deze landen af te spreken procedures.

HOOFDSTUK II

IN AANMERKING KOMENDE INDIENERS EN ACTIES

Artikel 4

In aanmerking komende indieners

1. Projecten moeten worden ingediend door een consortium van twee of meer ondernemingen die zijn gevestigd in ten minste twee verschillende lidstaten of landen die deelnemen overeenkomstig artikel 3, leden 3 en 4 van de verordening.

2. Ondernemingen die buiten de Gemeenschap en buiten een land dat deelneemt overeenkomstig artikel 3, leden 3 en 4 van de verordening gevestigd zijn kunnen met het project worden geassocieerd. Zij kunnen in het kader van deze verordening geen financiële bijdrage van de Gemeenschap ontvangen.

Artikel 5

Modal-shiftacties

1. Modal-shiftacties komen onder de volgende voorwaarden in aanmerking voor financiering in het kader van deze verordening:

- a) Naar verwachting zal de modal-shiftactie leiden tot een feitelijke, substantiële en duurzame modal shift van het vrachtovervoer over de weg naar de korte vaart, het spoorvervoer of de binnenvaart;
- b) Volgens een realistisch ondernemingsplan is de modal-shiftactie als zodanig levensvatbaar nadat ten hoogste gedurende 36 maanden een financiële bijdrage van de Gemeenschap is verstrekt;
- c) De modal-shiftactie leidt niet tot onaanvaardbare concurrentievervalsing op de betrokken markten;
- d) Wanneer de actie afhankelijkheid vereist van diensten die worden verleend door derden die geen deel uitmaken van het consortium, verstrekt de indiener een bewijs dat voor die diensten aanbesteding of marktonderzoek heeft plaatsgevonden, welk bewijs ten minste twee concurrerende offertes omvat.

2. Financiële bijstand van de Gemeenschap voor modal-shiftacties is beperkt tot een maximum van 30 % van alle uit de actie voortvloeiende uitgaven die noodzakelijk zijn om de doelstellingen ervan te bereiken. Deze uitgaven komen voor financiële bijstand van de Gemeenschap in aanmerking, voor zover zij rechtstreeks betrekking hebben op de uitvoering van de actie. Bijkomende infrastructuuruitgaven kunnen eveneens worden vergoed tot een maximum van 30 %. Uitgaven waar-

voor verplichtingen waren aangegaan op de datum waarop een aanvraag in de selectieprocedure wordt ingediend, komen voor vergoeding in aanmerking. Een bijdrage in de kosten van activa wordt alleen geleverd wanneer die activa gedurende de looptijd van de bijstand uitsluitend voor die actie worden gebruikt zoals omschreven in de subsidieovereenkomst.

3. De financiële bijstand van de Gemeenschap in het kader van lid 2 heeft de vorm van een beloning voor bespaarde externe kosten. Deze beloning geeft de vorm van financiële bijstand van de Gemeenschap, die door de Commissie wordt berekend op basis van de externe kosten die worden bespaard door gebruik te maken van de korte vaart, de binnenvaart en spoorvervoer in plaats van vrachtovervoer over de weg. De beloning geeft de vorm van een éénmalig bedrag dat is gebaseerd op het aantal tonkilometers dat van het wegvervoer wordt overgeheveld en bedraagt niet meer dan 30 % van de voor een actie in aanmerking komende kosten.

De Commissie kan zonodig van tijd tot tijd de ontwikkeling van de externe kostenposten waarop de beloning ingevolg dit artikel is gebaseerd, opnieuw bezien.

4. De financiële bijstand van de Gemeenschap voor modal-shiftacties wordt verleend op basis van subsidiecontracten. Normaliter is de maximale looptijd van deze contracten 38 maanden.

5. De minimale subsidiedrempel per modal-shiftactie is 1 miljoen EUR.

Artikel 6

Katalysatoracties

1. Katalysatoracties komen onder de volgende voorwaarden in aanmerking voor financiering in het kader van deze verordening:

- a) Volgens een realistisch ondernemingsplan worden de doelstellingen van de katalysatoractie binnen ten hoogste 48 maanden bereikt, waarna de katalysatoractie levensvatbaar blijft;
- b) De katalysatoractie is innovatief op Europees niveau in termen van logistiek, technologie, methodes, materieel, producten of verleende diensten. In dit verband moet met name aandacht worden geschonken aan katalysatoracties die het concept „snelwegen op zee” bevorderen;
- c) Naar verwachting zal de katalysatoractie leiden tot een werkelijke en duurzame modal shift van het wegvervoer naar de korte vaart, de binnenvaart of het spoorvervoer;
- d) Voor de katalysatoractie wordt een realistisch plan op tafel gelegd met concrete mijlpalen om de doelstellingen te bereiken en wordt aangegeven welke behoefte er is aan bijstand van de Commissie om de actie te sturen;
- e) De katalysatoractie leidt niet tot onaanvaardbare concurrentievervalsing op de betrokken markten;

f) Wanneer de actie afhankelijkheid vereist van diensten die worden verleend door derden die geen deel uitmaken van het consortium, verstrekt de indiener een bewijs dat voor die diensten een aanbesteding of marktonderzoek heeft plaatsgevonden, welk bewijs ten minste twee concurrerende offertes bevat;

g) Katalysatoracties op vervoersmarkten moeten plaatsvinden op de trans-Europese netwerken als bedoeld in Beschikking 1692/96 van het Europees Parlement en de Raad.

2. De resultaten en methodes van katalysatoracties worden verspreid. De artikelen 18 en 19 van Besluit 1999/65/EG ⁽¹⁾ zijn mutatis mutandis gewoonlijk van toepassing.

3. Financiële bijstand van de Gemeenschap voor katalysatoracties is beperkt tot een maximum van 35 % van alle uit de actie voortvloeiende uitgaven die noodzakelijk zijn om de doelstellingen ervan te bereiken. Deze uitgaven komen voor financiële bijstand van de Gemeenschap in aanmerking, voor zover zij rechtstreeks betrekking hebben op de uitvoering van de actie. De uitgaven voor bijkomende maatregelen in verband met infrastructuurwerken en voorbereidende maatregelen in verband met de actie kunnen eveneens worden vergoed tot een maximum van 35 %. Uitgaven waarvoor verplichtingen waren aangegaan op de datum waarop een aanvraag in de selectieprocedure wordt ingediend, komen voor vergoeding in aanmerking. Een bijdrage in de kosten van activa wordt alleen geleverd wanneer die activa gedurende de looptijd van de bijstand uitsluitend voor die actie worden gebruikt zoals omschreven in de subsidieovereenkomst.

4. De financiële bijstand van de Gemeenschap voor katalysatoracties wordt verleend op basis van subsidiecontracten met de nodige bepalingen inzake sturing en monitoring. Normaliter is de maximale looptijd van deze contracten 50 maanden.

5. Op het ogenblik van de eerste bekendmaking van de uitnodiging om katalysatoracties in het kader van deze verordening voor te stellen, of daarvoor, maakt de Commissie in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* bekend welke politieke prioritaire doelstellingen voor die acties in de selectieprocedure gelden. Zij legt extra nadruk op acties die het concept „snelwegen op zee” bevorderen. De Commissie kan de politieke prioritaire doelstellingen op gezette tijden herzien.

6. De minimale subsidiedrempel per katalysatoractie is 3 miljoen EUR.

Artikel 7

Gemeenschappelijke leeracties

1. Gemeenschappelijke leeracties komen onder de volgende voorwaarden in aanmerking voor financiering in het kader van deze verordening:

⁽¹⁾ PB L 26 van 1.2.1999, blz. 46.

a) De actie leidt tot verbetering van commerciële diensten op de markt;

b) De actie is innovatief op Europees niveau;

c) De actie leidt niet tot onaanvaardbare concurrentievervalsing op de betrokken markten;

d) Bij de gemeenschappelijke leeractie wordt een realistisch plan voorgesteld met concrete mijlpalen om de doelstellingen te bereiken en wordt aangegeven welke behoefte er is aan bijstand van de Commissie om het plan te sturen;

2. De resultaten en methodes van gemeenschappelijke leeracties worden verspreid. De artikelen 18 en 19 van Besluit 1999/65/EG zijn mutatis mutandis van toepassing.

3. Financiële bijstand van de Gemeenschap voor gemeenschappelijke leeracties is beperkt tot een maximum van 50 % van alle uit de actie voortvloeiende uitgaven en kosten die nodig zijn om de doelstellingen ervan te bereiken. Deze uitgaven komen voor financiële steun van de Gemeenschap in aanmerking, voor zover zij rechtstreeks betrekking hebben op de uitvoering van de actie. Uitgaven waarvoor verplichtingen waren aangegaan op de datum waarop een aanvraag in de selectieprocedure wordt ingediend, komen voor vergoeding in aanmerking. Een bijdrage in de kosten van activa wordt alleen geleverd wanneer die activa gedurende de looptijd van de bijstand uitsluitend voor die actie worden gebruikt zoals omschreven in de subsidieovereenkomst.

4. De financiële bijstand van de Gemeenschap voor gemeenschappelijke leeracties wordt verleend op basis van subsidiecontracten met de nodige bepalingen inzake sturing en monitoring. Normaliter is de maximale looptijd van het contract 26 maanden.

5. Op het ogenblik van de eerste bekendmaking van de uitnodiging om gemeenschappelijke leeracties in het kader van deze verordening voor te stellen, of daarvoor, maakt de Commissie in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* bekend welke politieke prioritaire doelstellingen voor die acties in de selectieprocedure gelden. De Commissie kan de politieke prioritaire doelstellingen op gezette tijden herzien.

6. De minimale subsidiedrempel per gemeenschappelijke leeractie is 500 000 EUR.

Artikel 8

Gedetailleerde regels

De Commissie stelt voor acties in het kader van deze verordening volgens de in artikel 11, lid 2, bedoelde procedure gedetailleerde regels vast voor de procedure voor indiening, selectie, uitvoering en verspreiding en voor de rapportage en verificatie over afzonderlijke projecten.

HOOFDSTUK III

INDIENING EN SELECTIE VAN PROJECTEN

Artikel 9

Indiening van projecten

Voorstellen voor acties worden bij de Commissie ingediend volgens de krachtens artikel 8 vastgestelde gedetailleerde instructies. Het ingediende voorstel moet alle elementen bevatten waarover de Commissie moet beschikken om een selectie overeenkomstig artikel 10 te maken.

Artikel 10

Selectie van projecten — Toekenning van financiële bijstand

Ingediende projecten worden door de Commissie beoordeeld. De Commissie neemt een besluit over de toekenning van financiële steun in het kader van deze verordening, waarbij voor de selectie van het project rekening wordt gehouden met de in artikel 1 genoemde doelstelling en de in de artikelen 5, 6 en 7, al naargelang hetgeen van toepassing is, genoemde voorwaarden. Bij de selectie zal rekening worden gehouden met de respectievelijke milieuverdiensten van de voorgestelde acties en hun bijdrage tot vermindering van de congestie op de wegen. Dit besluit wordt genomen volgens de in artikel 11, lid 2, van deze verordening bedoelde procedure.

De Commissie stelt de begunstigden en de lidstaten van haar besluit in kennis.

HOOFDSTUK IV

SLOTBEPALINGEN

Artikel 11

Comité

1. De Commissie wordt bijgestaan door een comité, bestaande uit vertegenwoordigers van de lidstaten en voorgezeten door de vertegenwoordiger van de Commissie.

2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen is de raadplegingsprocedure van artikel 3 van Besluit 1999/468/EG van toepassing in combinatie met de artikelen 7 en 8 van dat Besluit.

Artikel 12

Budget

Het financiële kader voor de uitvoering van het Marco Polo-programma voor de periode van 1 januari 2003 tot en met 31 december 2007 bedraagt 115 miljoen EUR.

De jaarlijkse kredieten worden binnen de grenzen van de financiële vooruitzichten door de begrotingsautoriteit goedgekeurd.

Artikel 13

Voorziening voor begeleidende maatregelen en evaluatie van het programma

Voor begeleidende maatregelen en onafhankelijke evaluatie van de uitvoering van de verordening wordt ten hoogste 5 % van de begrotingsmiddelen waarin deze verordening voorziet, gereserveerd.

Artikel 14

Evaluatie

Uiterlijk op 31 december 2006 legt de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's een beoordelingsverslag voor over de resultaten van het Marco Polo-programma in het licht van de doelstelling van dat programma, zonodig vergezeld van een voorstel tot wijziging van deze verordening.

Artikel 15

Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.